

Decyzja
Prezydium KK
nr 96/17

ws. Roboczego Dokumentu Służb Komisji Europejskiej
uwzględniającego Zalecenia Komisji z dnia 20 lutego 2013 r.
„Inwestowanie w dzieci: przerwanie cyklu marginalizacji”

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” z satysfakcją przyjmuje uwagi Komisji Europejskiej, która dostrzega wysiłki Polski w zakresie realizacji zaleceń dotyczących przerywania cyklu marginalizacji poprzez inwestowanie w dzieci.

Ograniczenie zjawiska ubóstwa wśród dzieci stanowi bowiem najskuteczniejsze narzędzie do ograniczania marginalizacji i wykluczenia społecznego w przyszłości. Osiągnięcie tego celu stało się możliwe dzięki sztandarowemu Programowi „Rodzina 500+”, którego głównym celem było inwestowanie w politykę rodzinną i społeczną. Z analiz *EAPN Polska* prowadzonych przez dr hab. Ryszarda Szarfenberga (na podstawie danych IBS, BŚ oraz MRPiPS) wynika, że stopień oddziaływania świadczenia wychowawczego na poziom ubóstwa jest znaczący. Bowiem ubóstwo skrajne ogółem spadło z 7,5 % do 4,6 % natomiast ubóstwo skrajne wśród dzieci z 11,9 % do 2,7 %. Natomiast poziom ubóstwa relatywnego ogólnie zmniejszył się z 17,3 % do 13,4 %, a wśród dzieci z 23,2 % do 10,5 %.

Można zatem przyjąć, iż działania podejmowane w tym obszarze są efektywne i skierowane do właściwych grup społecznych oraz co najważniejsze, osiągają zamierzone cele. Dotychczas relatywnie niski poziom świadczeń nie pozwalał na wyraźną redukcję ubóstwa i nie stanowił realnego wsparcia dla rodzin.

Jednocześnie Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” negatywnie ocenia działania rządu RP w zakresie marginalizacji świadczeń rodzinnych oraz odstępianie od weryfikacji wysokości świadczeń rodzinnych oraz kryteriów dochodowych do tych świadczeń. Stanowi to niekonsekwencję działania z jednej strony, a z drugiej zaś deprecjonuje dodatkowe narzędzia, które rząd może wykorzystywać do przerywania cyklu marginalizacji i ubóstwa wśród najuboższych oraz rodzin z dziećmi.

W ramach ograniczania zjawiska marginalizacji bardzo istotnym elementem jest wspieranie aktywności zawodowej rodziców poprzez umożliwienie im godzenia życia zawodowego i rodzinnego. Takim wsparciem jest dostęp do tanich i dobrych jakościowo usług opieki nad dziećmi do lat 3. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” ze zdumieniem dostrzega, iż do Polski nie wystosowano żadnych zaleceń w tym zakresie, które kierowano

w latach poprzednich (s.32 raportu). Zdaniem Prezydium KK takie rekomendacje są przedwczesne, gdyż ze sprawozdania na temat realizacji *ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3* w 2015 r. wynika, że wprawdzie obserwujemy systematyczny wzrost liczby instytucji opieki nad najmłodszymi dziećmi, ale potrzeby nadal nie są zaspokojone w satysfakcjonującym zakresie. W roku 2015 funkcjonowało 2990 instytucji opieki nad dziećmi do lat 3, co przekładało się na 83.960 miejsc opieki. Dla porównania w roku 2011 funkcjonowało 511 placówek, co dawało łącznie 32.053 miejsc opieki nad dziećmi.

Wraz ze wzrostem liczby placówek oraz miejsc opieki nad dziećmi następuje systematyczny wzrost wydatków na ten cel. W 2015r. wydatki te wzrosły w stosunku do roku 2014 z 652,7 mln zł do 802,5 mln zł, co stanowi wzrost o ok. 23%. Wydatki były przeznaczone na żłobki: 776,8 mln zł, kluby dziecięce: 13,4 mln zł oraz 12,3 mln zł na dziennych opiekunów.

Jednocześnie następuje systematyczny wzrost podmiotów niepublicznych świadczących usługi w zakresie opieki nad dziećmi, co stanowi wzrost z 38% w roku 2011 na 77% w roku 2015. **Daje to łącznie nadal tylko 8,3% dzieci objętych opieką instytucjonalną (dla porównania: w roku 2010 objętych opieką było jedynie 2,6%).** Mimo oczywistych wysiłków ze strony rządu oraz przede wszystkim samorządu lokalnego nadal jest wiele do zrobienia w tym obszarze i nie można mówić o sukcesie.

W celu ograniczania zjawiska marginalizacji wśród dzieci niepełnosprawnych realizowana jest polityka integracji zarówno w ramach opieki przedszkolnej jak i na kolejnych szczeblach edukacji. Jednocześnie Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” zwraca uwagę, iż w celu ochrony interesów i praw dziecka w Polsce funkcjonuje od 2000r. instytucja Rzecznika Praw Dziecka, który działa jako jednoosobowy organ władzy państwowej na podstawie art. 72 Konstytucji RP oraz zgodnie z ustawą z 6 stycznia 2000r. o Rzeczniku Praw Dziecka.

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” popiera uwagi KE dotyczące wzmocnienia organizacji pozarządowych w zakresie ograniczania zjawiska marginalizacji zwłaszcza wśród dzieci, ale jednocześnie podkreśla, że za realizację polityki socjalnej oraz rodzinnej odpowiada rząd, a samorząd wspierany poprzez lokalne inicjatywy jest bezpośrednim wykonawcą i realizatorem polityki państwa w tym zakresie.

Gdańsk, 12 lipca 2017 r.

Prezydium KK

NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”

Ewa Zydorek